

Neljapäev, 19. jaanuar 2006

19. nõuab Stanislav Dmitriyevsky vastu esitatud süüdistustest loobumist ning kutsub Venemaa ametivõime üles austama meedia ja ajakirjanike vabadust;
20. avaldab kahetsust, et Venemaal valitsusväliste organisatsioonide üle valitsuse kontrolli tugevdamise seaduseelnõu läbis lihtsalt parlamendi mõlemad kodad ning ei võtnud täielikult arvesse Euroopa Nõukogu soovitusi küsimuse osas esialgse arvamuse avaldamisel; loodab, et president Putin saab enne seaduseelnõu allkirjastamist ja jõustamist siiski tagada, et see vastaks täielikult Euroopa Nõukogu soovitustele ning oleks koostatud selgelt Venemaal valitsusväliste organisatsioonide aktivistide tagakiusamise vältimiseks;
21. kutsub sellega seoses nõukogu ja komisjoni üles tegema kõiki jõupingutusi, et toetada tugeva, elujõulise, sõltumatu ja tõepärase kodanikuühiskonna arendamist ja ühendamist Venemaal, mis on toimiva demokraatia puhul peamine ja asendamatu;
22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Vene Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile ning Euroopa Nõukogule.
-

P6_TA(2006)0027

Euroopa Liitu käsitleva arutelu hindamise struktuur, teemad ja kontekst

Euroopa Parlamendi resolutsioon järelemõtlemisaja kohta: Euroopa Liitu käsitleva arutelu hindamise struktuur, teemad ja kontekst (2005/2146(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Nice'i lepingut;
- võttes arvesse Euroopa põhiseaduse lepingut;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 12. jaanuari 2005. aasta resolutsiooni Euroopa põhiseaduse lepingu kohta; ⁽¹⁾
- võttes arvesse riigipeade ja valitsusjuhtide 18. juuni 2005. aasta deklaratsiooni Euroopa põhiseaduse lepingu ratifitseerimise kohta, Euroopa Ülemkogu, 16.–17. juuni 2005;
- võttes arvesse Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia Euroopa Liiduga ühinemise lepingut;
- võttes arvesse järelemõtlemisaega käsitlevaid arvamusi, mille Regioonide Komitee esitas 13. oktoobril 2005 ⁽²⁾ ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas 26. oktoobril 2005 ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi palvel; ⁽⁴⁾
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. detsembri 2005. aasta kohtumise otsuseid;

⁽¹⁾ ELT C 247 E, 6.10.2005, lk 88.

⁽²⁾ CdR 250/2005 lõplik, ELTs seni avaldamata.

⁽³⁾ CESE 1249/2005, ELTs seni avaldamata.

⁽⁴⁾ Punktid 9.1 ja 9.2, P6_PV(2005)09-06.

Neljapäev, 19. jaanuar 2006

- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit ning väliskomisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, regionaalarengukomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, õiguskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamust (A6-0414/2005);
- A. arvestades, et Euroopa Liidu 25 liikmesriigi riigipead ja valitsusjuhid allkirjastasid 29. oktoobril 2004 Euroopa põhiseaduse lepingu ning et Euroopa Ülemkogu kinnitas seda taas oma 18. juuni 2005. aasta deklaratsioonis;
- B. arvestades, et põhiseaduse töötas välja Euroopa Liidu tuleviku konvent, mis varasema uute lepingute ettevalmistamise korraga võrreldes saavutas avatuse, pluralismi ja demokraatliku legitiimsuse uue taseme;
- C. arvestades, et Euroopa Parlament kiitis põhiseaduse oma 12. jaanuari 2005. aasta resolutsioonis rohkem kui kahe kolmandiku häälteenamusega heaks kui "hea kompromissi ja tohutu edasiminek, võrreldes olemasolevate asutamislepingutega, ... [mis] annab Euroopa Liidu tulevasele arengule stabiilse ja püsiva raamistiku, mis võimaldab liidu edasist laienemist, tagades samas mehhanismid põhiseaduse muutmiseks vajaduse korral";
- D. arvestades, et Euroopa põhiseaduse lepinguga võimaldatavad reformid peaksid plaanide kohaselt aitama toime tulla muuhulgas liidu 1. mail 2004. aastal toimunud laienemise tagajärgedega ning kui põhiseadust ei ratifitseerita, satub ohtu nii selle kui ka tulevaste laienemiste edu;
- E. arvestades, et senini on enamikku liidu liikmesriikidest esindavad kolmteist liikmesriiki ⁽¹⁾ ratifitseerinud põhiseaduse vastavalt oma põhiseadustest tulenevatele nõuetele — näiteks Hispaanias ja Luksemburgis referendumil abil;
- F. arvestades, et Prantsusmaa ja Madalmaad keeldusid vastavalt 29. mail ja 1. juunil 2005 peetud referendumite järel põhiseadust ratifitseerimast — selle tulemusena on ratifitseerimisprotsess seiskunud enamikus ülejäänud kümnes liikmesriigis;
- G. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikkel 48 sätestab, et põhiseadus jõustub ainult juhul ja siis, kui kõik liikmesriigid selle ratifitseerivad;
- H. arvestades, et Euroopa põhiseaduse lepingule lisatud deklaratsioonis 30 on öeldud, et "kui kaks aastat pärast Euroopa põhiseaduse lepingule allkirjutamist on neli viiendikku liikmesriikidest selle ratifitseerinud, kuid ühel või mitmel liikmesriigil on ratifitseerimisel tekkinud raskusi, arutab küsimust Euroopa Ülemkogu";
- I. arvestades, et on vaja austada nii neid liikmesriike ja nende elanikke, kes on põhiseaduse ratifitseerinud, kui ka neid, kes ei ole seda teinud, ning analüüsida hoolikalt Prantsusmaa ja Madalmaade eitava vastuse põhjuseid;
- J. arvestades, et ei-hääled tunduvad olevat pigem lahkavumuse väljendamine liidu praeguse olukorra suhtes kui konkreetne vastuseis põhiseaduse reformidele, aga paradoksaalselt on ei-hääle tulemus praeguse olukorra säilitamine ning reformi tõkestamine;

(¹) Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Itaalia, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Ungari, Malta, Austria, Sloveenia, Slovakkia.

Neljapäev, 19. jaanuar 2006

- K. arvestades, et Euroopa Ülemkogu kinnitas seda analüüsi, võttes oma 18. juuni 2005. aasta deklaratsioonis seisukoha, et “need tulemused ei sea kahtluse alla kodanike seotust Euroopa ülesehitamisega”, vaid et “kodanikud on sellest hoolimata väljendanud muresid ja probleeme, mida tuleb arvesse võtta”; seega otsustas Euroopa Ülemkogu “järelemõtlemisajal ... võimaldada laialdast arutelu, mis toimuks kõigis meie riikides ning kaasaks kodanikke, kodanikuühiskonda, sotsiaalpartnereid, riikide parlamente ja parteisid”; valitsusjuhid leppisid kokku, et 2006. aasta esimesel poolel “annavad nad riiklikele aruteludele üldise hinnangu ning lepivad kokku, kuidas jätkata”;
- L. arvestades, et selles deklaratsioonis teatasid valitsusjuhid, et ratifitseerimisprotsess võib jätkuda, ning samuti leppisid kokku, et põhiseaduse jõustumise algset ajakava (1. november 2006) pikendatakse;
- M. arvestades, et samas ei andnud Euroopa Ülemkogu järelemõtlemisperioodile selget sihti ega määratlenud ei meetodeid ega raamistikku selle arutelu kohta järelduste tegemiseks ning on sellest peale näidanud üles nii poliitilise tahte puudumist kui suutmatust ergutada ja juhtida Euroopa dialoogi;
- N. arvestades, et 2005. aasta detsembris tegi Euroopa Ülemkogu komisjonile ülesandeks anda “täielik ja kõikehõlmav ülevaade ELi kulutuste, sealhulgas ühise põllumajanduspoliitika, ning ELi vahendite, sealhulgas Ühendkuningriigi tagasimakse, kõikide aspektide kohta” 2008–2009;
- O. arvestades, et järelemõtlemisperiood on alanud aruteludega pigem konteksti kui teksti üle sellistel teemadel nagu Euroopa sotsiaalmudeli tulevik, Euroopa majanduse väljavaated, laienemise kiirus, keskmise tähtajaga eelarve ja ühtne turg kõigi teenuste puhul, nii et kõik teemad on silmatorkavalt rõhutatud;
- P. arvestades, et komisjon on avaldanud oma panuse järelemõtlemisperioodi eesmärgiga taastada avalikkuse usaldus Euroopa Liidu vastu, toetades riiklike arutelusid ja edendades algatusi liidu tasandil, aga see ei tohiks takistada kõiki Euroopa poliitilisi institutsioone tegemast ühiseid jõupingutusi või kasutamast juhtimisstiili, mille puhul võetakse tõsiselt põhiseaduse tähtsust ja nende eeltingimuste poliitilist reaalsust, millest sõltub selle edu;
- Q. arvestades, et siseriiklike parlamentide ja Euroopa Parlamendi kohustuseks on järelemõtlemisperioodi ajal täita oma rolli, eriti ühiste parlamentaarsete foorumite rea kaudu, mis “ergutavad, suunavad ja sünteesivad” Euroopa dialoogi; ⁽¹⁾
1. arvestades, et kinnitab veel kord oma veendumust, et Nice'i leping ei ole Euroopa integratsiooniprotsessi jätkumiseks elujõuline alus;
2. kinnitab oma kohustust saavutada põhiseaduse osas liigselt viivitamata kokkulepe, mis tugevdab parlamentaarset demokraatiat, läbipaistvust ja õigusriiki, tugevdab põhiõigusi, arendab kodanikutunnet ja parandab laienenud liidu võimet toimida tõhusalt nii oma piiride sees kui nendest väljaspool; kardab, et ilma kokkuleppeta põhiseaduse osas ei ole liidul võimalik oodata oma kodanikelt toetust, säilitada integreerumise hoogu ega saada maailmaasjades usaldusväärseks partneriks; tuletab meelde oma toetust Euroopa põhiseaduse lepingule, millega need eesmärgid saavutada; kutsub ka Euroopa Ülemkogu üles juunis 2006 pühalikult teatama samast kohustusest saavutada põhiseaduse osas kokkulepe Euroopa tuleviku kohta;
3. tunnistab, et põhiseaduse ratifitseerimine on praeguseks takerdunud raskustesse, mis võivad osutuda ületamatuteks, kui ei võeta meetmeid, et tulla vastu Prantsusmaal, Madalmaades ja mujal väljendatud muredele;

⁽¹⁾ COSACi XXXIV koosolek, 10.–11. oktoober 2005.

Neljapäev, 19. jaanuar 2006

4. rõhutab, et liitu ei ole pärast Bulgaaria ja Rumeenia liitumist võimalik Nice'i lepingu alusel rohkem laiendada;
5. tuletab meelde, et poliitilised probleemid ja institutsionaalne nõrkus, millega tegelemiseks konvent loodi, jätkuvad — ja õigupoolest süvenevad —, juhul kui ja kuni ei jõustata Euroopa põhiseaduse lepingus kätkevad reforme;
6. märgib, et paljud väljendatud mured seostuvad rohkem konteksti üldiste ja konkreetsete probleemidega kui teksti endaga; arwab, et kui selliste küsimuste puhul saavutatakse edu, muudab see kergemaks teksti puudutavate lahenduste leidmise;
7. on vastu ettepanekutele asutada teatud liikmesriikide tuumikrühmad sel ajal, kui põhiseadusega seotud protsess on alles käimas; taunib igasuguseid soovitusi, et väljaspool ELi süsteemi võiks luua teatud liikmesriikide liite; tuletab meelde, et tõhustatud koostöö peab soodustama liidu eesmärkide saavutamist, kaitsma selle huve ja tugevdama selle integratsiooniprotsessi ning olema alati avatud kõikidele liikmesriikidele; rõhutab lisaks, et niisuguse koostöö võimalik loomine ei tohiks toimuda nende jõupingutuste arvelt, mille eesmärk on põhjendamatult viivitusega jõuda Euroopa Liidu põhiseaduseni;
8. hoiatab, et põhiseaduse valikulisel rakendamisel põhinev strateegia võib hävitada konsensuse, tänu millele saavutati tasakaal institutsioonide ja liikmesriikide vahel, süvendades sellega usalduskriisi;
9. märgib, et selles etapis saab alustada vaid piiratud arvu demokraatlike reforme asutamislepingut muutmata, vaadates läbi ainult kodukorra või institutsioonidevahelise kokkuleppe — näiteks nõukogu õigusloome läbipaistvus, kodanikualgatuse vormi kasutuselevõtt, komiteemenetluse täiustamine, ülemineku-klauslite täielik kasutamine justiits- ja siseasjades ning kõigi riikide parlamentide veel rangem kontroll valit-suste tegevuse üle ELi asjades;
10. teeb ettepaneku kasutada praegust järelemõtlemisperioodi põhiseaduse projekti taasalumiseks ulatusliku avaliku arutelu põhjal Euroopa integratsiooni tuleviku üle; otsustab, et käesolev Euroopa dialoog — mille tulemustesse ei peaks eelarvamusega suhtuma — peaks selgitama, süvendama ja demokraatiseerima põhiseadust puudutavat konsensust, vastama kriitikale ning leidma lahendusi seal, kus ootused on jäänud täitmata;
11. tervitab uue ulatusliku arutelu algust liidu poliitika suuna üle, aga rõhutab, et see peab toimuma põhiseaduse kriisist ülesaamise kontekstis ning et poliitikat puudutavad ettekirjutused ELi tasemel peavad olema otseselt seotud ELi institutsioonide reeglite, volituste ja menetlustega, samuti liikmesriikide poolt ELile antud pädevustega ning peaksid tuvastama küsimused, mis on ühised kogu Euroopas;
12. soovib, et see uus dialoog, mida peaks vaatlema võimalusena edendada Euroopa demokraatiat, tuleks korraldada ja koordineerida kogu liidus, see peaks olema üles ehitatud ühiste teemade kaupa realist-like etappidena vastavalt kokkulepitud hindamisraamistikule ja kavandatud selliselt, et see viiks otsustavate poliitiliste valikuteni;
13. nõuab kindlalt, et nii Euroopa kui riiklikud raamistikud hõlmaksid avalikku arutelu; hoiatab, et kitsalt keskendunud riigisisest arutelu ei suuda rahvuslikke stereotüüpe oluliselt muuta ja et pealesunnitud, poliitiliste eesmärkideta dialoog muutub ebamääraseks, koguni mõttelagedaks, põhjustades seetõttu Euroopa kodanike kasvavat rahulolematust;
14. teeb ettepaneku, et Euroopa Parlament ja siseriiklikud parlamendid korraldaksid ühiselt konverentse ("parlamentaarset foorumeid"), et ergutada arutelu ja samm-sammult kujundada vajalikke poliitilisi järeldusi; kutsus ka teisi ELi institutsioone foorumitesse panustama;

Neljapäev, 19. jaanuar 2006

15. tunnistab põhiseaduse projekti teise tagasilöögi vältimise olulist tähtsust Euroopa Liidu ja eelkõige parlamendi jaoks; võtab endale seetõttu kohustuse mängida koos siseriiklike parlamentidega Euroopa dialoogis juhtivat rolli, eelkõige liidu ees seisva iga olulise küsimuse kohta "Euroopa raamatu" avaldamisega, mida võib kasutada Euroopa ühise mallina riigisisestes aruteludes ja mis peaks koos riikide parlamentide panusega olema aluseks arupidamisteks parlamentaarsetel foorumitel;

16. tunnistab, et poliitilistele institutsioonidele on strateegiliselt tähtis julgustada meediapoolset ennetavat suhtumist (eriti televisiooni, ajakirjanduse ja kohalike raadiojaamade puhul) ning kaasata neid arutelu avalikustamise ja intensiivistamise eesmärgil;

17. teeb ettepaneku kutsuda esimene parlamentidevaheline foorum kokku 2006. aasta kevadel enne juunis toimuvat Euroopa Ülemkogu kohtumist, et kuulata ära nii siseriiklike parlamentide kui Euroopa Parlamendi liikmed, kuna foorumi eesmärk on anda Euroopa Ülemkogule igakülseid soovitusi selle kohta, kuidas liit peaks edasi toimima, et leida tee kriisist väljumiseks;

18. teeb ettepaneku, et esimesel parlamentaarsel foorumil selgitataks välja piiratud arv Euroopa tulevikku ja liidu valitsemist puudutavaid prioriteetseid küsimusi, millega tegeletaks edasi järgnevatel foorumitel ja ulatuslikuma avaliku arutelu käigus, näiteks:

— mis on Euroopa integratsiooni eesmärk?

— mis rolli peaks Euroopa maailmas etendama?

— milline on Euroopa sotsiaalse ja majandusmudeli tulevik globaliseerumist silmas pidades?

— kuidas me määratleme Euroopa Liidu piire?

— kuidas me tõhustame vabadust, turvalisust ja õigust?

— kuidas me rahastame liitu?

19. usub, et nende põhiküsimuste mõtestatud arutelu avab uued väljavaated Euroopa integratsiooniks ja valmistab ette ühise poliitika reformimise valdkondades, kus esineb lahkavamus;

20. usub ka, et Euroopa dialoogiga saadakse põhiseaduse kriisist üle vaid siis, kui dialoogi kaasatakse mitte ainult ELi institutsioonid, vaid ka riikide ja piirkondade parlamendid kohalikud omavalitsused, parteid, sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskond, akadeemilised ringkonnad ning meedia; hindab selles suhtes eriti Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee praktilist panust;

21. palub, et liikmesriigid korraldaksid komisjoni abil riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil arvukalt avalikke koosolekuid ja meediaarutelusid Euroopa tuleviku üle — "kodanike foorumid" —, mis on üles ehitatud vastavalt ühiselt kokkulepitud teemadele; nõuab tungivalt, et sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid osaleksid neis aruteludes;

22. ootab, et parteid seaksid Euroopa mõõtme hulga silmapaistvamale kohale nii oma sisemistes aruteludes kui valimiskampaaniates;

23. tervitab arutelu kujundamisele kaasa aitavaid kodanike avaldusi;

24. nõuab tungivalt, et liit omistaks suuremat prioriteetsust kultuuri- ja hariduspoliitikale, andmaks sisu põhiseaduse väljendile "ühatus mitmekesisuses";

25. juhib tähelepanu, et Euroopa dialoog ei saa võimalikuks piisava rahastamiseta;

Neljapäev, 19. jaanuar 2006

26. soovib järelemõtlemisperioodi järeldused teha hiljemalt 2007. aasta teisel poolel ning et selles etapis tuleks jõuda selge otsuseni, kuidas põhiseadusega jätkata;
27. tervitab Saksamaa valitsuse avaldust, mille kohaselt viimane kavatses oma nõukogu eesistumisel 2007. aasta esimesel poolel esitada algatusi seoses põhiseaduse ratifitseerimisprotsessiga;
28. märgib, et teoreetiliselt on liidul mitu võimalust — alates kogu põhiseaduse projektist loobumisest kuni katseni olemasolev tekst muutmata kujul ratifitseerida, püüdes olemasolevat teksti selgitada või sellesse lisandusi teha, olemasolev tekst ümber struktureerida ja/või seda muuta, eesmärgiga seda parandada, või kuni selle täieliku ümberkirjutamise alustamiseni;
29. arvab, et järelemõtlemisperioodi positiivne tulemus on võimalus säilitada olemasolev tekst, ehkki see on võimalik ainult siis, kui sellega kaasnevad märgatavad avalikkuse rahustamise ja veenmise meetmed;
30. tervitab nõukogu eesistuja Austria kavatsust esitada järelemõtlemisaja tegevuskava, samuti tegevuskava ratifitseerimisprotsessi tuleviku kohta üldiselt;
31. kutsub Euroopa Ülemkogu liikmeid üles võtma endale nii individuaalset kui kollektiivset vastutust jõustada Euroopa põhiseadus ning rõhutab, et nad kooskõlastaksid tihedamalt nii riigisiseste kampaaniate sisu kui ajastust ning tõestaksid kodanikele oma poliitilist tahet ning vastastikust solidaarsust;
32. võtab teadmiseks komisjoni "demokraatia, dialoogi ja diskussiooni D-kava" (KOM(2005)0494), aga kutsub komisjoni üles mitte ainult edastama oma kommunikatsioonistrateegiat, vaid näitama ka otsustavat poliitilist kohustust, et aidata liidul väljuda praegustest põhiseadusega seotud raskustest;
33. rõhutab, et Rumeenia ja Bulgaaria tuleb kaasata kõikidesse ülalpool mainitud tegevustesse;
34. kutsub kodanikuühiskonna ühendusi ja organisatsioone kaasama põhiseaduse jõustamine ühe prioriteedina aruteludesse ja läbirääkimistesse;
35. nõuab igal juhul, et tehtaks kõik pingutused, tagamaks põhiseaduse jõustamine 2009. aasta jooksul;
36. teeb põhiseaduskomisjonile ülesandeks jälgida järelemõtlemisperioodi, eriti mis puudutab parlamentaarsete foorumite ettevalmistamist, töödokumentide ("Euroopa raamatud") väljatöötamist, institutsioonide ja kodanike arutelude, järelduste ja nendest tuleneda võivate meetmete ettepanekute kokkuvõtmist;
37. selles vaimus palub põhiseaduskomisjonil töötada tihedalt koos teiste komisjonidega, mis on otseselt huvitatud parlamentaarsete foorumite ettevalmistamisest ja nende jaoks töödokumentide koostamisest;
38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu liikmetele, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide riiklikele ja piirkondlikele parlamentidele, Regioonide Komiteele, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Euroopa Liidu tuleviku konvendi endistele liikmetele ning läbirääkijariikide ja kandidaatriikide parlamentidele ja valitsustele.